

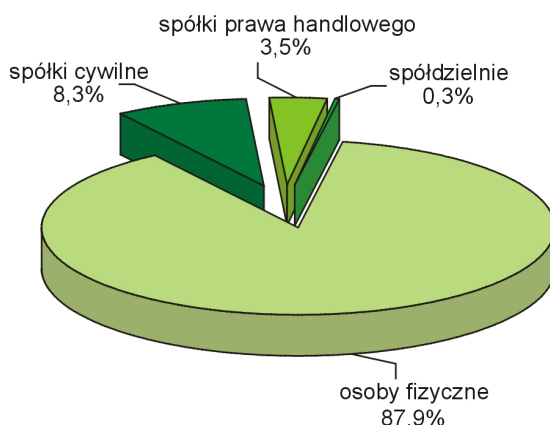

HANDEL I GASTRONOMIA¹ W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2005 R.

W województwie świętokrzyskim, podobnie jak w kraju handel pozostaje sferą działalności gospodarczej, w którą najczęściej angażują się mieszkańcy. W minionym roku niemal 4 na 10 zarejestrowanych przedsiębiorstw zajmowało się działalnością handlową. Firmy związane z gastronomią stanowiły 2,7%. Procentowy udział tych jednostek nie uległ zmianie w stosunku do 2004 r.

Prowadzące działalność handlową i gastronomiczną przedsiębiorstwa prawie w całości należały do sektora prywatnego, a ich właścicielami były najczęściej osoby fizyczne (w firmach handlowych – 87,9%, a w gastronomicznych – 85,0%). Liczba pozostających w prywatnych rękach jednostek handlowych wyniosła 40,4 tys., natomiast firm hotelarskich i restauracji – 2,8 tys.

STRUKTURA JEDNOSTEK HANDLOWYCH SEKTORA PRYWATNEGO WEDŁUG FORM PRAWNYCH W 2005 R.

SPRZEDAŻ DETALICZNA

W przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych odnotowano dalszy wzrost sprzedaży detalicznej. Liczona w cenach bieżących łącznie z podatkiem VAT zamknęła się kwotą 4173,4 mln zł i była wyższa o 8,5% niż w 2004 r.

W warunkach gospodarki rynkowej lepiej radziły sobie firmy z sektora prywatnego. Ich obroty w stosunku do 2004 r. wzrosły o 8,7%, podczas gdy w podmiotach sektora publicznego - o 0,3%. W strukturze przychodów ze sprzedaży w sektorze prywatnym nie nastąpiły istotne zmiany. Najwyższą sprzedaż, sięgającą 4/5 ogółu zrealizowały jednostki będące własnością prywatną krajową. Firmy należące do kapitału zagranicznego osiągnęły prawie 16-procentowy udział w sprzedaży w tym sektorze, a przedsiębiorstwa z własnością mieszaną – 2,7%. W badanym roku właśnie w jednostkach z własnością mieszaną najbardziej dynamicznie rosła wartość sprzedaży – niemal 2-krotnie szybciej niż w pozostałych i przekroczyła poziom ubiegłoroczny o 15,9%.

¹ Dane o sprzedaży detalicznej, hurtowej i sieci handlowej oraz działalności gastronomicznej opracowano na podstawie badań przeprowadzonych metodą przedsiębiorstw, tzn. według siedziby zarządu podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Sprzedaż detaliczna^a według sektora i form własności

Wyszczególnienie	2004		2005	
	ogółem	w tym przedsiębiorstwa handlowe	ogółem	w tym przedsiębiorstwa handlowe
	w mln zł			
Ogółem.....	3845,8	3003,8	4173,4	3431,1
Sektor publiczny.....	104,3	31,1	104,6	30,1
Sektor prywatny	3741,5	2972,7	4068,8	3401,0
w tym:				
własność prywatna krajowa.....	3052,4	2408,1	3318,4	2815,8
własność zagraniczna.....	592,6	557,3	638,6	583,0
własność mieszana.....	96,5	7,3	111,8	2,2

a Sprzedaż uzyskana przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową, z wyłączeniem placówek gastronomicznych.

Podobnie jak rok wcześniej w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych większość przychodów uzyskano ze sprzedaży towarów konsumpcyjnych. Największy wzrost miał miejsce w grupie towarów nieżywnościowych konsumpcyjnych. O ponad 1/3 więcej wydaliśmy m.in. na zakup odzieży, obuwia, farmaceutyków, kosmetyków, środków transportu oraz na zakupy związane z urządzeniem i wyposażeniem mieszkań. Nieco wyższa (o 1,8%) niż w 2004 r. była również sprzedaż coraz tańszych napojów alkoholowych.

Na porównywalnym z 2004 r. poziomie utrzymała się sprzedaż żywności. Niewielkie zwiększenie nominalnych przychodów ze sprzedaży (o 1,7%) nastąpiło głównie na skutek wzrostu cen artykułów żywnościowych (w Świętokrzyskim – o 2,3%).

Mniejszy był natomiast popyt na towary niekonsumpcyjne, tj. służące do zaspokajania potrzeb ludności głównie związane z produkcją (w szczególności rolniczą) oraz materiały budowlane. W skali roku ich sprzedaż spadła o 8,4%.

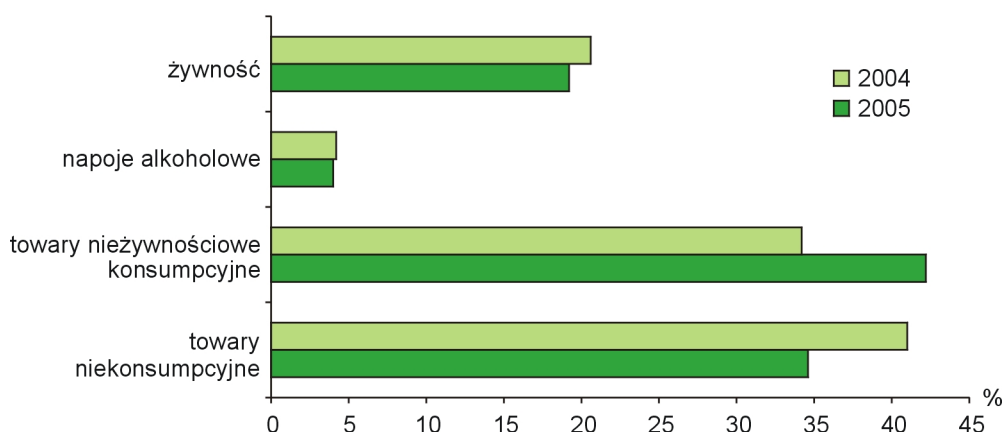
Sprzedaż detaliczna według rodzajów towarów^a

Wyszczególnienie	2004	2005	
	w mln zł		2004=100
Ogółem.....	3845,8	4173,4	108,5
Towary konsumpcyjne	2270,1	2730,6	120,3
żywność.....	790,1	803,4	101,7
napoje alkoholowe.....	163,0	166,0	101,8
towary nieżywnościowe	1317,0	1761,2	133,7
Towary niekonsumpcyjne	1575,7	1442,8	91,6

a Sprzedaż uzyskana przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową, z wyłączeniem placówek gastronomicznych.

Zmieniła się struktura sprzedaży detalicznej. Z porównania danych z ostatnich dwóch lat wynika, że udział sprzedaży towarów niekonsumpcyjnych zmalał o 6,4 pkt procentowych, żywności - o 1,4 pkt, a napojów alkoholowych - o 0,2 pkt. Jednocześnie znacznie wzrósł (o 8,0 pkt) udział sprzedaży towarów nieżywnościowych konsumpcyjnych.

STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ

SIEĆ HANDLOWA

Na koniec 2005 r. funkcjonowało 2687 sklepów i 96 stacji paliw. Pomimo, że na przestrzeni roku przybyło tylko 10 sklepów, to zrealizowana przez nie sprzedaż w wysokości 2903,2 mln zł przekraczała poziom ubiegłoroczny o 10,1%.

Większość sklepów to jednostki prywatne. Coraz mniejszą rolę odgrywają firmy własności publicznej. W 2005 r. działało ich 43 (1,6% ogółu), a uzyskane przez nie przychody ze sprzedaży stanowiły 0,8% łącznych obrotów.

Sklepy i punkty sprzedaży paliw według form organizacyjnych. Stan na 31 XII.

Wyszczególnienie a – 2004 b - 2005	Liczba sklepów	Powierzchnia sprzedażowa w m ²	Liczba pracujących
Ogółem sklepy	a 2677	338146	7160
	b 2687	353425	7642
Domy towarowe	a -	-	-
	b -	-	-
Domy handlowe	a 8	7537	178
	b 7	6782	154
Supermarkety.....	a 36	34204	855
	b 43	39834	912
Hipermarkety.....	a 25	116159	1233
	b 25	116159	1140
Sklepy powszechnie	a 146	25678	960
	b 160	28787	1013
Sklepy wyspecjalizowane.....	a 241	72920	1194
	b 267	80046	1289
Apteki	a 66	3095	170
	b 84	4408	307
Pozostałe sklepy	a 2155	78553	2570
	b 2101	77409	2827
Stacje paliw	a 90	x	446
	b 96	x	496

Dynamicznie rozwija się sieć aptek. W ciągu 2005 r. ich liczba wzrosła o ponad 1/4, a liczba pracujących w tej branży zwiększyła się o 80,6%. Powstało również 7 nowych supermarketów, jednak we wszystkich tego rodzaju placówkach pracowało tylko o 6,7% więcej osób niż przed rokiem. Wprawdzie nie zmieniła się liczba hipermarketów, ale ograniczyły one liczbę miejsc pracy o 7,5%. Działało mniej podmiotów w kategorii „pozostałe sklepy”, do której zalicza się jednostki o powierzchni sprzedażowej do 119 m², zaopatrujące w żywność oraz często nabywane towary nieżywnościowe. Pomimo tego zwiększyła się o 9,1% liczba pracujących w nich osób.

Sklepy i punkty sprzedaży paliw według specjalizacji branżowej

Wyszczególnienie	Liczba sklepów i stacji paliw		
	2004	2005	2004=100
Ogółem sklepy	2677	2687	100,4
Branże:			
ogólnospożywcza	633	623	98,4
owocowo-warzywna.....	3	1	33,3
mięsna	260	276	106,2
rybna.....	2	2	100,0
piekarniczo-ciastkarska.....	85	115	135,3
z napojami alkoholowymi	6	10	166,7
kosmetyczno-toaletowa	11	15	136,4
z wyrobami włókienniczymi.....	9	8	88,9
z odzieżą.....	60	130	216,7
obuwie, wyroby skórzane.....	32	32	100,0
meble, sprzęt oświetleniowy	24	20	83,3
RTV, AGD.....	64	62	96,9
księgarnie i artykuły piśmiennicze.....	3	1	33,3
pojazdy mechaniczne	50	43	86,0
pozostałe sklepy	1435	1349	94,0
Stacje paliw	90	96	106,7

W 2005 r. najwięcej sklepów przybyło w branży odzieżowej (o 70 sklepów), piekarniczo-ciastkarskiej (o 30) oraz mięsnej (o 16). Wyraźnie ubyło natomiast punktów handlujących pojazdami mechanicznymi (o 7 sklepów, tj. o 14%).

SPRZEDAŻ HURTOWA

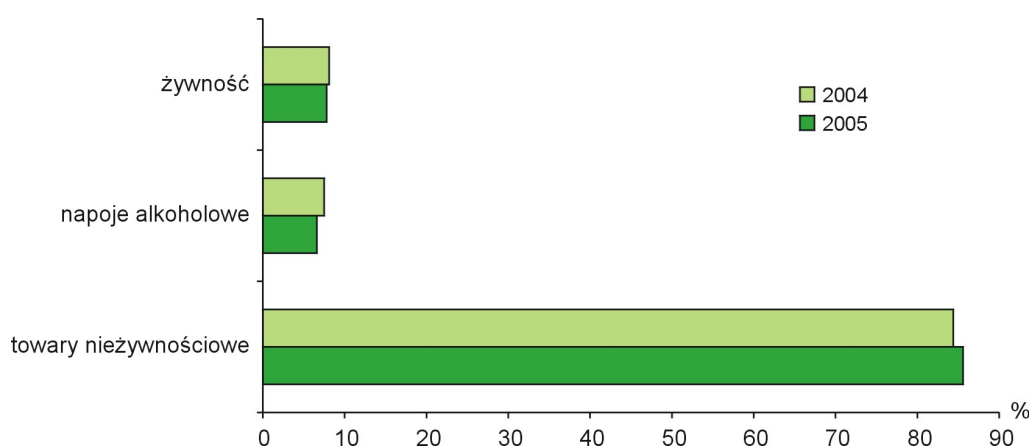
Sprzedaż hurtowa wyrażona w cenach bieżących z podatkiem VAT w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych w porównaniu z 2004 r. zwiększyła się o 5,9%. Wzrost przychodów ze sprzedaży odnotowały przede wszystkim hurtownie towarów nieżywnościowych – o 7,5%. Jednostki hurtowe zwiększyły sprzedaż żywności tylko o 0,5%, a napojów alkoholowych zmniejszyły o 3,8%.

Sprzedaż hurtowa towarów

Wyszczególnienie	2004	2005	
	w mln zł		2004=100
Ogółem.....	10268,4	10879,3	105,9
Żywność.....	836,7	841,2	100,5
Napoje alkoholowe.....	766,4	721,7	94,2
Towary nieżywnościowe ^a	8665,3	9316,4	107,5

a Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

STRUKTURA SPRZEDAŻY HURTOWEJ

MAGAZYNY HANDLOWE

Na koniec 2005 r. przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową składowały towary w 799 magazynach oraz 365 silosach i zbiornikach. Najbardziej znaczącą część infrastruktury magazynowej stanowiły magazyny zamknięte (75,6%), następnie place składowe (14,5%) oraz magazyny zadaszone (9,9%).

Magazyny handlowe^a

Wyszczególnienie	2004	2005		
		w liczbach bezwzględnych		2004=100
a – liczba magazynów b – powierzchnia składowa w tys. m ²				
Zamknięte	a	575	604	105,0
	b	328,7	318,8	97,0
w tym chłodnie.....	a	60	72	120,0
	b	15,9	16,4	103,1
Zadaszone	a	76	79	104,0
	b	28,0	26,1	93,2
Place składowe	a	108	116	107,4
	b	230,9	294,7	127,6

a Hurtu i detalu.

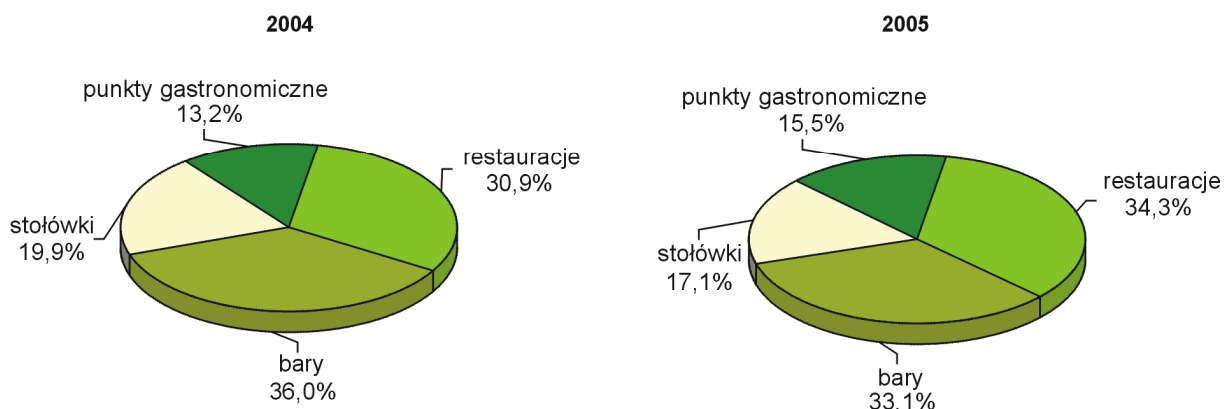
Powierzchnia składowa magazynów wynosiła łącznie 639,6 tys. m². Była ona wyższa niż w 2004 r. o 8,8%, głównie z powodu większego wykorzystania placów składowych – o 27,6%. Mimo wzrostu liczby magazynów zamkniętych i zadaszonych o blisko 5%, powierzchnia składowania, którą dysponowały, ograniczyła się o ponad 3%.

GASTRONOMIA

Według stanu na 31 XII 2005 r. w województwie świętokrzyskim działało 185 placówek gastronomicznych. W porównaniu z rokiem poprzednim działało ich o prawie 1/3 więcej.

Spośród placówek gastronomicznych 94,6% to obiekty stałe, a 5,4% - sezonowe. Najczęściej (89,2%) stanowiły one własność sektora prywatnego. Wśród przedsiębiorstw należących do sektora publicznego 85,0% to jednostki prowadzące stołówki.

STRUKTURA PLACÓWEK GASTRONOMICZNYCH STAŁYCH

W 2005 r. przychody z działalności gastronomicznej wyniosły 77,8 mln zł. Większość tej kwoty, tj. 58,8 mln zł pochodziła z wpływów z produkcji gastronomicznej i stanowiła 75,6% ogółu przychodów. Sprzedaż napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych w tych jednostkach osiągnęła wartość 11 mln zł (14,1%), a towarów handlowych – 6,8 mln zł (8,7%). Z pozostałej działalności uzyskano 1,2 mln zł (1,6%). Przychody z działalności gastronomicznej sektora prywatnego ukształtowały się na poziomie 74,5 mln zł, a publicznego - 3,3 mln zł, tj. odpowiednio: 95,8% i 4,2% łącznej sprzedaży w gastronomii.